

ฉบับที่ ๕๕/๒๕๖๓ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา

เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ กมธ. การศึกษา วุฒิสภา นำโดย ดร. ตวง|อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา และคณะ ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เรื่อง ยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนวทางในการจัดทำหลักสูตรอาชีวศึกษาฐานสมรรถนะเพื่อรองรับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) โดยสรุปว่าโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มี ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพและเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New - Growth Engine) ของประเทศไทย และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร ท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ ๒) อุตสาหกรรมใหม่ (New S-Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ การแพทย์ ครบวงจร เชื้อเพลิงชีวภาพ และเคมีชีวภาพ ดิจิทัล จากข้อมูลความต้องการกำลังคนรวมในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๑๐ อุตสาหกรรม ระหว่าง ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มีจำนวนกว่า ๒๓๐,๐๐๐ อัตราจากการสำรวจความต้องการกำลังคนใน ๗ อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ ๓ โครงสร้างพื้นฐาน (รถไฟความเร็วสูง สนามบิน ท่าเรือ) จะมีความต้องการในระดับอาชีวศึกษา ๒๕๓,๑๑๔ คน ปริญญาตรี ๒๑๓,๙๔๓ คน และปริญญาโท ๘,๖๑๗ คน ภายใน ๕ ปีข้างหน้า (ตามเป้าหมายการลงทุนที่ประเมินไว้ก่อนเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)) สาขาที่ต้องการ คือ Digital, Logistics, และ Intelligent Electronics โดยเกือบร้อยละ ๕๐ เป็นระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และอีกกว่าร้อยละ ๕๐ เป็นระดับอาชีวศึกษา แต่ผลผลิตบุคลากรสายอาชีวศึกษาและปริญญาตรีของไทย ยังไม่สามารถรองรับการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในโครงการฯ ดังกล่าวได้ เนื่องจากความรู้ ทักษะและสมรรถนะไม่เพียงพอ หรือเรียนไม่ตรงสายงาน ถึงแม้มีการพัฒนาหลักสูตรไปบ้างแล้วก็ตาม แต่ยังไม่ตอบโจทย์การมีงานทำเท่าที่ควร ซึ่งโครงการฯ มีแผนการพัฒนาทักษะแรงงานโดยเน้นเรื่อง New-Skill ปรับปรุงหลักสูตรการสอน การฝึกอบรมครู Up-Skill การฝึกอบรม เสริมความรู้ พัฒนาแรงงานที่มีอยู่ให้ทันกับเทคโนโลยีปัจจุบัน Re-Skill ฝึกอบรมบุคลากรที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของภาคแรงงานหรือกลุ่มคนว่างงานที่มีศักยภาพเพื่อ Re-direct Skill กลุ่มคนเหล่านี้ ดังนั้น จึงต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กลุ่มอาชีพแต่ละสาขาวิชาในแต่ละหลักสูตร ตัวแทนผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาแต่ละสาขาวิชา เป็นต้น

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกีจบวร สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการการศึกษา กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรอาชีวศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อรองรับโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ต้องดำเนินการ ๓ ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ ๑) โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ต้องสรุปผลความต้องการกำลังคน

ให้ชัดเจน โดยระบุตำแหน่งงาน สมรรถนะ และจำนวนที่ต้องการในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในพื้นที่โครงการ ต้องพิจารณาหลักการในการพัฒนากำลังคน โดยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่โครงการฯ ต้องการ และไม่ควรจำกัดเฉพาะสถานศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เท่านั้น อีกทั้งต้องทำความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถานศึกษาอาชีวศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการผลิตและพัฒนาากำลังคน **ส่วนที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา** ต้องกระจายอำนาจไปยังสถาบันอาชีวศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ และให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง จะทำให้ได้หลักสูตรที่สอดคล้องตามบริบทแต่ละพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการกำลังคน ต้องประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหลักสูตร ต้องมีครูที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชานั้น ๆ และมีจำนวนเพียงพอในแต่ละสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน ต้องจัดหาครุภัณฑ์และวัสดุฝึกให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน รวมถึงความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีบทบาทในการรับนักเรียนเข้าฝึกปฏิบัติงานระบบทวิภาคี โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องผ่านการประเมินความพร้อมก่อนการรับผู้เรียนต้องมีแผนการพัฒนาคู่มือให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ ยังต้องเปลี่ยนชื่อหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของโครงการฯ และมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) หรือตำแหน่งงานที่ผู้ประกอบการกำหนด ปรับชื่อหลักสูตรให้ทันสมัย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และ **ส่วนที่ ๓ กลุ่มอาชีพ ภาคประกอบการ และสถานประกอบการ** ต้องเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากภาคประกอบการจะช่วยสะท้อนความต้องการในการกำหนดมาตรฐานอาชีพและสมรรถนะผู้เรียนว่าต้องการผู้เรียนในลักษณะใด และสถานประกอบการต้องนำสมรรถนะของผู้เรียนมาเป็นเงื่อนไขและเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้กับผู้เรียนได้รับค่าตอบแทนตามสมรรถนะก็จะเป็แนวทางหนึ่งที่จะสร้างแรงจูงใจให้มีผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นด้วย สิ่งสำคัญ คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในโครงการฯ มากกว่าครึ่งมีแนวโน้มใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตมากกว่าการใช้แรงงานคน การนำระบบ STEM มาบูรณาการจัดการศึกษาจะช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในโครงการฯ ได้มากขึ้น

โดยที่สมาชิกรัฐสภาได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อาทิ การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะความร่วมมือหลักระหว่าง ๔ หน่วยงาน ได้แก่ โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ กระทรวงแรงงาน และภาคเอกชนในระดับนโยบาย ควรมีส่วนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาในระดับประเทศ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของโครงการฯ คือ การสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และที่สำคัญหลักสูตรต่าง ๆ จะต้องครอบคลุมและเื้อต่อกลุ่มผู้พิการด้วย กระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนตามบริบทของประเทศโดยอาจจัดการเรียนแบบ online ในรายวิชาทฤษฎี และจัด onsite ในรายวิชาปฏิบัติ โดยเน้นสมรรถนะที่สำคัญ อาทิ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะเฉพาะด้าน สมรรถนะด้านบริหารจัดการ สมรรถนะด้านภาษา สมรรถนะด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น อีกทั้งต้องมีการหาแนวทางสร้างแรงจูงใจหรือการประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาและมีผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้นด้วย

ทั้งนี้ ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าวตามที่คณะกรรมการการศึกษาเสนอ โดยประธานคณะกรรมการธิการ และคณะ น้อมรับความเห็นของที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อนำไปประกอบรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป